

O stalnih razstavah učil.

O tej točki je pisec te razprave že razložil svoje mnenje dvakrat v „Učiteljskem Tovarišu“. V predlanskem „Uč. Tovarišu“ je opisoval stalno razstavo učil v Gradci, v lanskem je njegov govor o tej stvari, ki ga je imel pri občnem zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Opozorovaje na te spise, poudarjam samo to še, da Graška učilska razstava kaj lepo napreduje. Graški razstavi je došlo že tisoč pošiljatev; ona je brojila konec 1887. l. užé 5048 objektov, ki so skupno do 10.000 glđ. vredni. Raznih slik in pisnih predstav je 2109, aparatov 258, naravoslovnih zbirk 258, modelov, strojev 88, uteži, orodja 62 kosov, pisnega in risarskega materijala je 200 komadov. Šolskega pohištva 90 kosov, telovadskega orodja 52 kosov, načrtov in kalupov od šolskih poslopij je 52, a knjižnica šteje 1842. del. Poleg tega je prevzel odbor te razstave še po pokojnem učitelju Kmetiću muzej pisarskega orodja. Da je mogel vse to izpeljati, dobival je razne podpore od šolskih prijateljev, zlasti pa od naučnega ministerstva, deželnega zbora, deželnega šolskega sveta, od hranilnice in Graškega mesta.

Da bi Slovencem taka stalna razstava učil zeló koristila, lahko užé iz tega razvidimo, ko v zvezi z učiteljšči po Slovenskem ni še posebnih zbirk učil, kakeršne bi morale biti v smislu organizacijskega statuta teh učilnic.

Da bode nam slovenskim učiteljem v resnici misliti na osnivanje stalne učilske razstave, kažejo nam nemški učitelji jasno. Ti n. pr. niso več zadovoljni, da imajo v Gradci tako lepo zbirko; snujejo še celó po deželi tako zvane lokalne muzeje, ki skoro da niso drugega, kakor zbirke učil, ki ugajajo raznim šolskim svrhám, pa tudi privatnim učenjaškim namenom. Taki lokalni muzeji so v Celji, Fürstenfeldu in dr. V Ljubljani bi se v deželnem muzeji Rudolfinum menda dobili še prostori za tako razstavo, in ni dvomiti, da bi jih kranjski deželni odbor v ta hvalovredni namen ne dal brezplačno. Naj bi te vrstice nekoliko pomogle, da se v Ljubljani ustanovi taka nova naprava, ki bi bila na korist slovenskemu šolstvu in na čast slovenskemu, osobito Ljubljanskemu učiteljstvu.

Književstvo in umetnost.

— **„Pripovedke za mladino“**. I. zvezek. Spisal Fr. Hubad. Drugi natis. V Ptui, 1887. Založil in natisnil W. Blanke. V predgovori pravi gosp. pisatelj: „Pravljice in pripovedke so mladini naj prijetnejše berilo. Takih ponujam tú mladim prijateljem. Ako najdem takih čitateljev in zbudim v njih veselje do branja, dosegel sem svoj namen. Odraslim pa in kritikarjem, če jih najde ta knjižica, samo to: „Namenjena je mladini!“

— **„Pripovedke za mladino“**. II. zvezek. Spisal Fr. Hubad. V Ptui, 1888. Založil in natisnil W. Blanke. Oba ta zvezka ponujata naši mladini mnogo dobrega in prav primerne bлага. Priporočamo tedaj obe knjižici knjižnicam za mladino. Vsaki zvezek stane 25 kr.

— **„Poezije“**. Zložil S. Gregorčič, II. zvezek. V Ljubljani. Založil J. Gorup. Natisnila „Národna Tiskarna“ 1888, 8°, 158 str. Gregorčičevih pesnij nam ni treba priporočati, priporočá jih užé samo imé „Gregorčič“, katero je užé slavno znano vsemu slovenskemu svetu. — Mehko vezan zvezek stane 1 glđ., po pošti 5 kr. več; krasno vezan v pravo angleško platno z zlato obrezo 1 glđ. 60 kr., po pošti 10 kr. več. Krasno vezal je te „Poezije“ naš domač knjigovez Fr. Dežman na sv. Petra cesti, št. 6 v Ljubljani, kamor naj se pošiljajo vsa naročila.

— **„Stritarjevih zbranih spisov“** je do zdaj izšlo užé 51 snopičev. Z 48. snopičem končavajo se „Pogovori“ in završuje se V. zvezek.

— **Pet „Tantum ergo“, pet mašnih in deset Marijnih pesem ter dva kratka in lahka „Te-Deum-a“** za mešani zbor zložil Ign. Hladnik (op. 10.). Lastina skladateljeva, tisk Blaz-

nikov v Ljubljani, 1888. Prodaja „Katoliška Knjigarna“ v Ljubljani po 1 gld. 20 kr. G. Hladnik je užé marsikateré prav primerne cerkvene napeve zložil, in taki so tudi zdanji. V njih veje pravi cerkveni duh, pa se tudi lehkó in prijetno pojejo. Priporočamo jih tedaj vsem g. g. orglavcem, pevcem in pevkam.

D o p i s i.

Iz Žaleca. Poročilo o »zavezi slovenskih učiteljskih društev«. Kakor je v obče znano, prevzelo je Celjsko učiteljsko društvo dné 2. nov. 1887. l. osnóvanje »zaveze slov. učiteljskih društev«. Na razposlano »okrožnico« pristopilo je do danes k »zavezi« 12 slovenskih učiteljskih društev in sicer:

1. Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani. 2. Pedagogiškó društvo v Krškem. 3. Šmarijsko-Rogaškó učiteljsko društvo v Šmariji. 4. Učiteljsko društvo za Goriški okraj. 5. Ptujsko učiteljsko društvo. 6. Sežansko učiteljsko društvo v Tomaji. 7. Tominsko učiteljsko društvo. 8. Učiteljsko društvo za Koprski okraj. 9. Ljutomersko učiteljsko društvo. 10. Ormoškó učiteljsko društvo. 11. Savinjsko učiteljsko društvo in 12. Celjsko učiteljsko društvo.

V 7. št. »Popotnika« objavil je osnóvalni odbor načrt pravil »zaveze« ter prosil vsa p. n. slovenska učiteljska društva, naj mu do 15. junija pošljejo svoje pomisleke o pravilih. Tej prošnji odzvala so se do zdaj le tri učiteljska društva: 1. Slovensko učiteljsko društvo za Koprski okraj, 2. Šmarijsko-Rogaškó učiteljsko društvo in 3. Sežansko učiteljsko društvo. — Savinjsko učiteljsko društvo pa je vzprejelo načrt pravil brez premembe.

V isti št. »Popotnika« prosil je osnóvalni odbor zaveze, naj se mu dopošljejo imeniki učiteljskih društev in prepisi pravil. Tudi tej želji vstreglo je samo Kopersko in Sežansko učiteljsko društvo. Vsa čast primorskim tovarišem!

Žačetkom julija sestavil je osnóvalni odbor definitivno pravila »zaveze« oziraje se na poslane pomisleke ter jih poslal visoki vladi v potrjenje.

Vsekakor misli osnóvalni odbor prirediti prvo zborovanje »zveze« v Ljubljani, okólu 14. in 15. sept., ker mení, da imajo takrat učitelji povsod počitnice ter bi bil ta čas najugodnejši.*)

Da se pa ne bode delovanje osnóvalnega odbora oviralo, prósi ta vsa p. n. slovenska učiteljska društva naj mu sigurno do 1. avg. t. l. pošljejo natančni imenik članov in prepis pravil, do 10. avg. pa naznaníjo svoje delegate, in sicer voli vsako učiteljsko društvo za 10 članov 1 deleg., za 20 članov 2, za 30 3 itd.

Nadalje prósi odbor še vsa p. n. učiteljska društva in č. tovariše, naj mu do 10. avg. tudi blagovolijo naznaniti predloge in govore, kateri naj bi prišli na dnevni red glavnega zborovanja. Vsak govornik naj naznani tudi svojega nadomestnika, kateri ga zastopa, ako bi slučajno bil zadržan udeležiti se zborovanja.

Letni donesek za vsakega pravega člana določil se je na 10 kr. za podpornega pa 5 kr. »Celjsko učiteljsko društvo« je osnóvalnemu odboru neko vsoto posodilo, da zamore isti svoje troške poravnati. Ker pa bode za zborovanje zaveze in druge priprave treba več denarja, prósijo se vsa p. n. učiteljska društva, naj v kratkem pošljejo svoje doneske. — Vsi dopisi, tikajoči se zaveze, naj se pošiljajo g. A. Gradišniku v Hrastnik ali g. Fr. Kocbeku v Zalec (Sachsenfeld), Štajerska.

Osnóvalni odbor še prósi p. n. slovenske učiteljska društva, naj točno držé stavljen obrok, da se osnóvanje zaveze po nepotrebnem ne zavleče. Na vse dopise, ki pridejo kasneje, se odbor ne bode oziral, — torej slovenski učitelji, kažite dejanski, da Vam je mar ustanovitev »zaveze«!

Vse druge stvari objavi osnov. odbor pozneje.

Iz Krškega okraja. Okrajna učiteljska konferencija za krški okraj bode letes v 23. dan julija v Krškem. Na dnevnem redu je razen navadnih toček tudi »meritev ploskev in teles«, metodíčno razlaga g. Bezljaj, in »ogledovanje učilske razstave v zvezi z razlaganjem Lavtarjevega računskega stroja«.

Iz Krškega. »Pedagogiškó društvo« je zborovalo v 3. dan maja t. l. v Kostanjevici v ondotni šoli. Zborovanja se je udeležilo obilo učiteljev in drugih razumnikov in šolskih prijá-

*) V 14. in 15. dan sept. začénja se vpisovanje v vse srednje in ljudske šole v Ljubljani.